

at Staten ikke blot bør drive sine Baner, men ogsaa bør gaae foran de private Selskaber i at indføre de Nedsættelser, som det almene Tarv fordrer, fordi kun den kan gjøre det, og De ville see et Exempel paa, hvorledes saadanne Nedsættelser kunne forøge Jærdselen. Grunden, hvorfor de private Selskaber ikke kunne gjøre det, er, som jeg allerede ved 1ste Behandling tillod mig at paapege, den, at de naturligtviis maae see hen til deres aarlige Indtægter. Naar et Selskab er bygget paa Actier, saa kan det ikke være Medlemmerne ligegyldigt, om de faae 2, 3, 4 eller 5 pCt. af deres Actier i aarligt Udbytte. Det er denne Vanfølelighed, der er for et privat Selskabs Bestyrelse ved at foretage Nedsættelser, som for Dieblisset give et Underskud, men som i Tidens Længde betale sig uhyre; det er kun Staten, der kan gjøre det. Jeg har forøvrigt ikke personlig nogen Modbydelighed for det sjællandske Jernbaneselskab; det er kun, fordi det er min inderlige Overbeviisning, at kun Staten kan drive disse Baner til det Almenes Tarv, at jeg ønsker, at der maa blive gjort et Forsøg dermed, og det er, for at være sikker paa, at et saadant Forsøg gjøres, at jeg tillader mig at stemme imod det ærede Mindretals Indstilling og opfordrer det ærede Thing til at gjøre ligesaa.

Formanden: Den 1ste Landssthingsmand for 10de Kredts har Ordet.

Jessen: Jeg frasalder Ordet.

Formanden: Den 7de Landssthingsmand for 1ste Kredts har Ordet.

David: Det er altsaa, for at man skal gjøre et Forsøg med Statsdriften, at den ærede Ordfører vil have, at Thinget skal vedtage Forslaget. Ja, det vil blive et løjerligt Forsøg, det vil blive et Forsøg, som ender der, hvor det egentlig skal begynde; thi i de 3 Aar, hvori man forlanger, at Forsøget skal gjøres, kan man slet Intet lære, efterfom de Baner, ved hvilke Staten skal vise sin Virksomhed, endnu ikke ere fuldendte; det er med Udlobet af den selvsamme Frist, hvori Banerne først

blive til, at man vil have Forsøget endt. Det er kun for at skabe de private Interesser, der klynge sig til en Statsdrift, at man foreslaaer en saadan, fordi de, der ubetinget ville Statsdriften, troe i disse private Interesser at ville faae en Støtte for dens Fortsættelse. — Det har undret mig meget at høre paaberaabt, hvad der er skeet i Belgien, hvad der er skeet i et Land, som har $\frac{1}{3}$ Statsbaner og $\frac{2}{3}$ private Baner, et Land, hvor Fregventisen er saastor, og som er en af de naturlige Communicationsveie mellem Nordeuropa og Sydeuropa, eller rettere sagt mellem Ost- og Vesteuropa. Hvad der i dette Land kan gjøres efter en længere Udviklingsperiode, vilde det være en — jeg tillader mig at bruge det Ord — latterlighed at vente, at en Regjering kan gjøre i et lille Land, som er daarligt befolket, og hvor Productionen aldeles ikke kan siges at være i nogen stor Fremgang. Hvorledes det skal kunne lykkes en Regjering blot ved Nedsættelse af Taxterne at frembringe et saadant stigende Forhold, som den ærede Ordfører meente, idet han støttede sig paa, hvad Vandsstichelen har sagt, — Ophværsninger, som ere meget lærerige, men som kun vise hen paa et ganske andet Punkt end det, som den ærede Ordfører berørte —, kan jeg ikke indsee. Jeg skal, som sagt, ikke opholde Sagen, jeg skal ikke søge at vise, om der dog ikke maatte være nogen Animositet tilstede mod et voxende Selskab, som synes her at skulle indjage den samme Skræk, som paa mange Steder findes for Capitaler i det Hele. Det nytter ikke, at man siger, at man staaer upartisk, naar man ved enhver Leilighed fremdrager sit: „Carthago est delenda“. Jeg har saa ofte været Vidne til, at ligesom Enhver har sin Kæphest, saaledes have ogsaa Mange deres „Carthago est delenda“; kun ere ikke alle de, der have det, Satoner.

Jessen: Til den ærede sidste Taler vil jeg bemærke, at, naar det af ham blev udtalt, at der vilde blive knyttet saa mange private Interesser til Statsdriften, der vilde frygte for at lide Skaar, naar Statsdriften atter skulde ophøre, saa maa jeg henstille, om der dog ikke skulde være fuldt saa mange private Interesser, der knyttede sig til det private Selskab (David: